

SABADELLENC

Semblança: Joaquim Busquets i Gruart

president de la seva Fundació

Pere Font i Grasa

(Amb textos de **Mila Torres** recollits del llibre: "L'Abecedari dels estils de la pintura moderna i contemporània")

Em trobo davant d'una lloable iniciativa pictòrica que ha portat a terme durant tres anys el sabadellenc Joaquim Busquets i Gruart que com saben perfectament els lectors de *QUADERN* sovint ens sorprèn amb mostres de gran vàlua. Artista plàstic. Impressor. Industrial de les arts gràfiques, uneix a la perenne inquietud per l'art, la posta en marxa de la *FUNDACIÓ PRIVADA JOAQUIM BUSQUETS*, que del carrer Indústria, 36 s'ha integrat al panorama cultural de la ciutat des del març del 2003. Vint anys enrra l'amic Joan Cuscó, creador de la *SEMBLANÇA*, ja deia que en Busquets Gruart: "És un home reflexiu; s'exigeix un ordre de treball i de conducta. Administra el temps i la distància. És un bon estratega; d'una calculada logística per assolir els seus propòsits. Rarament falla (...) Viu intensament tot el procés productiu. No regateja ni temps ni esforç".

Em convida a visitar el flamant local de la Fundació. És un vespre lleig, fosc i plujós. A l'interior s'hi apleguen les 26 pintures de *L'Abecedari*. De la gestació del projecte en va parlar als diaris locals, fins i tot *La Vanguardia*. D'antuvi em desvetlla aquells els seus somnis.

La filosofia bàsica de la col·lecció era fer un quadre de cadascun dels estils més importants que havia creat el món després del gòtic (per cert: el

gòtic a mi no em diu res). Calia començar pel renaixement que va durar dos segles en un procés lent dels estils. A continuació el barroc i així fins arribar als nostres dies. L'abecedari català de vint-i-sis lletres... amb la **W** i la **K**. Vint-i-sis en total i potser forçant-ho una mica hauria arribat als trenta estils amb derivacions de l'abstracte. No calia anar més enllà. Tots els estils convergeixen en un mateix escenari: Venècia. Com pot veure, és com si hagués viscut tots aquests segles sense moure'm de la ciutat. Canviant d'estil segons com s'anaven movent els corrents de l'art. A Venècia m'hi passaria la vida.

És a partir de l'any 1978 quant amb la consolidació industrial arriba a la maduresa com a persona i accelera la vessant artística. Fa la primera exposició.

Era el moment oportú; vaig dir-me: Jo pinto. I no he parat mai més de pintar. Ha estat com una medicina que em permetia trobar-me realitzat i descansar sense angoixes. Fou un canvi important. De vegades, moltes vegades, he hagut d'aixecar-me del llit per plasmar aquelles idees que sorgeixen de cop i volta; com ha estat el cas de *L'Abecedari*. El pre-conscient sovint m'ha provocat no poques i positives actituds

RADIO
GRAU
DIGITAL • MÚSICA • VIDEO
ELECTRODOMÈSTICS • INFORMÀTICA

Cafes
pont
Avda. Rafael Casanova, 38 • 08206 SABADELL (Espanya)
Tel. 93 726 62 22* • Fax 93 727 00 60

T'ho posem fàcil

ARTGRAF
INDUSTRIA GRÀFICA

T. 902 145 000 - www.artgraf.es

ABECEDARI

- A: RENAIXEMENT
- B: RENAIXEMENT MANIERISME
- C: BARROC
- D: ROCOCÒ
- E: NEOCLÀSSIC
- F: ROMANTICISME
- G: PRERAFaelITISME
- H: REALISME
- I: IMPRESSIONISME
- J: SIMBOLISME
- K: MODERNISME
- L: NABISME
- M: FAUVISME
- N: DIVISIONISME
- O: EXPRESSIONISME
- P: CUBISME
- Q: FUTURISME
- R: ABSTRACCIONISME
- S: DADAISME
- T: SURREALISME
- U: POP ART
- V: INFORMALISME
- W: OP-ART
- X: EXPRESSIONISME ABSTRACTE
- Y: MINIMALISME
- Z: HIPERREALISME

Dels estudis empresarials a *Esade*, essent ja un industrial de prestigi, aprengué de la psicologia que li aplicà el Pare Filella els conceptes del conscient, l'inconscient i el pre-conscient. Aspectes puntuals d'alguns quadres de *L'Abecedari* pels que no trobava solució, li sorgien del no res en un moment oportú o...inoportú.

Durant una vetllada musical al Palau de la Música (tocava un pianista italià de gran renom...) era evident que no pensava ni de bon tros en temes pictòrics; o així ho creia, quant de cop i volta, el pre-conscient, em mostra el teló que baixa i apareix en el primer pla de l'imaginari -fracció de segons- la idea que calia aplicar per la lletra del surrealisme que durant tants dies m'havia preocupat. No poques vegades els humans tenim com a gran aliat el pre-conscient, que treballa per nosaltres sense adonar-nos-en. Reconec que de vegades costa de creure-ho. Ha estat una feina de tres anys, amb sis mesos sense pintar per poder posar el cap al seu lloc. Estones no era jo qui tenia una idea; sinó que era la idea qui em "tenia" a mi.

Amb tanta varietat d'estils, recordem que en són vint-i-sis, em quin d'ells s'identifica més en Joaquim Busquets?

Aquesta pregunta me l'han fet dotzenes de vegades... (Somriu...) Tots els estils tenen la seva importància. Recordo que arran d'una reunió amb una desena de col·legues sabadellencs, en parlar de pintura figurativa i de pintura abstracte sorgí el tema de la realitat igual a la realitat i la imaginació versus la creativitat. Tothom lloava el seu bàndol i criticava al contrari. En arribar el meu torn, els vaig dir que em semblava evident que tots plegats plantejaven suficients arguments com per defensar la certesa de la "seva raó".

De petit li entusiasma la ciència: Edison en especial. El seu pare, en Salvador Busquets i Oliva, que treballava de fuster a *Cal Miserachs*, es quedà sense feina per "lock out". Gràcies al seu germà, canvià el ribot per la minerva, entrant a *Can Sallent*. I aquí comença el principi de la gran aventura d'una de les indústries d'arts gràfiques més importants del país, ara sota el comandament de la Mariona i en Pere Busquets i Artigas. Mentre que en Salvador, el tercer dels fills del matrimoni Joaquim Busquets i Gruart / Rosa Artigas i Montaner, segueix les petjades de la història des de les aules de la UAB, per bé que també és un dels co-propietaris.

© Calvo Duran
2004

De ben petit el meu pare em preparava tinta d'impremta per tal que anés a pintar. El meu primer quadre fou el del Castell de Can Feu l'any 1942. Un dels mestres solia dir-me: "Si tot fos dibuixar, a rai ...". Als Escolapis m'agradava quedar-me a l'aula a les hores d'esbarjo escoltant com el mestre tocava el violí. Després de la guerra, vaig estudiar als Maristes. El pare en veure que posseïa vena artística m'apuntà a l'estudi del professor Manuel Rallo, deixeble de Vila Arrufat. Foren quatre cursos intensos d'aprenentatge de la tècnica; perspectiva, teoria del color, procediments, dibuix al natural, gravat, anatomia artística... No cal dir que tot plegat ho completava amb els cursos de comptabilitat a l'Escola Industrial i aprenent l'ofici d'impressor a l'empresa familiar.

L'art pictòric es va interrompre. Entre els 20 i els 40 anys d'edat, com ell mateix em diu: "Més aviat vaig pintar ben poc". Calia cercar la perspectiva empresarial i familiar. D'aquella mitja dotzena de treballadors, s'ha passat a uns 300 col·laboradors a les instal·lacions d'aquí, més les comercials que tenen a França, Portugal, Anglaterra.

Un cop consolidada la firma industrial, era el moment de tornar al vell somni de la firma pictòrica.

Torno amb molta força i en uns quants anys presento fins a disset exposicions. M'ho plantejo l'any 1976 i és el 1978 quant exposo a La Pinacoteca de Sabadell amb trenta quadres a l'oli. Després, el 1979, a les Galeria Rovira; més endavant a València, Girona, i des del 1988, cada dos anys, a la Galeria Comas del Passeig de Gràcia...Sóc inquiet; ho reconec. En un

moment donat, la meua pintura post-impressionista em sembla que ja no m'omple tant com abans. Aleshores pinto els murals de l'església de Perafita, el retaule de Matadepera i, finalment, el mural de Sant Fèlix. Poc després comença la gestació; començo a entossudir-me amb la col·lecció dels estils.

Quina percepció en té del moment que viu l'art pictòric?

Crec que el panorama plàstic sabadellenc ha passat per millors èpoques que l'actual. És el meu punt de vista fent ús de la meua independència de criteri i, alhora de persona inquieta. Crec que en molts àmbits, no només en l'art, la humanitat es troba en un moment de confusió. Així queda reflectit, penso, dins totes les disciplines culturals, no tan sols dins d'una societat local concreta.

En Joaquim Busquets estableix els paràmetres de la seva equidistància: Vila Arrufat era el seu entranyable "Mestre avi"; se sent, per tant, atret per la pintura més figurativa que hom pugui imaginar com troba interessants moltes obres abstractes. En tots els casos, cal que prevalgui la qualitat.

Concreti una mica més sobre el panorama de les sales i els museus

...Uff. No puc contestar-li: M'he "desenganxat" de tot plegat. Em segueixo a mi mateix. No pretenc que es pensi que és una postura egoista. Miri, tinc tantes coses al cap per recitar; tanta poesia plàstica posada dins del cervell, que ja no necessito anar a veure res més..

Rectifica d'immediat per dir-me que li agrada repetir, repetir i repetir visites als grans museus del món; des del Prado al Louvre. Es pot dir que a Joaquim Busquets no li cal llogar cap sala. Disposa de la Fundació que li és pròpia. Algú pot pensar, i potser ho encerta, que és com una mena de projecte sorgit de la rebel·lia o del caprici d'un burgès que s'ho pot permetre. Potser sí que és el gaudi íntim de mostrar a la ciutat el seu art i donar a conèixer el d'altres col·legues.

Per sortir de dubtes: Què pretén amb la Fundació ?

El que pretenc és un esperit de servei a l'art i a Sabadell. L'impuls bàsic es disposar d'un lloc on no hagi de demanar permís a ningú per poder exposar. Posar-me davant del mirall i preguntar-me si allò que vull exposar té suficient qualitat. Aquest primer any em mostrat algunes individuals i la col·lecció de L'Abecedari. Després espigolant per entre col·leccions particulars reunirem una gran quantitat d'obres tot recordant a Mossèn Bosch. I estic força il·lusionat per presentar coincidint amb la primavera i fins l'estiu (El lector pot veure l'exposició que es va inaugurar del passat 20 d'abril) un recull de fotografies i quadres que ens presenten la influència que el Bosc de Can Feu tingué per l'art sabadellenc. Fotografies de l'arxiu Casañas, d'en Vilatobà, d'altres procedents de l'Arxiu Històric, i dotzenes de quadres; tres "gimenes", per exemple. El record de Can Feu ens farà passar a tots plegats una mica de vergonya en comprovar com la ciutat en el seu dia es va deixar perdre un patrimoni natural importantíssim.... El curs vinent "L'Abecedari dels estils" passarà a la sala de dalt. Exposarà el decorador Joaquim Deu i també trenta sis dibuixos a llapis del desaparegut escultor Camil Fàbregas. En fi, la Fundació és oberta a la ciutat i en la mesura de les nostres possibilitats fem el que podem.

Queda escrit uns quants renglons més amunt, com el jove Busquets realitzà la primera pintura amb tinta d'impremta expressant el seu art a través de les parets del castell de Can Feu

...Del meu pare he heretat la indignació pròpia i de tots els veïns per la desaparició del bosc. D'aquells aplecs de sardanes, de la font, del teatre de la natura, amb les obres d'en Guimerà que omplien tota la "platea". Per sort, els Casañas, Vilatobà i tants d'altres ho immortalitzaren amb la camera i els pinzells. Ens queda aquest consol.

En definitiva la Fundació Joaquim Busquets ha complert el seu primer any de vida activa amb un calendari reple d'activitats pel curs vinent. En la febril activitat que desplega l'artista, ja ens anuncia una nova realització que ara com ara té el nom provisional de "Col·lecció dels quatre estils", més endavant s'albiran "Vivències", i resta "L'Abecedari" com eix central indiscutible d'aquests primers dotze mesos de la Fundació.

Per últim fem nostres les paraules de Mila Torres, doctora en Història de l'Art, i autora de l'excel·lent llibre "Abecedari dels estils de la pintura moderna i contemporània" (195 pàgines, editat per la Fundació Joaquim Busquets), quant resu-

meix: "És una obra de gran interès pedagògic ja que permet observar tota la història de l'art des del Renaixement a l'actualitat des d'una mateixa mà. Es pot analitzar i estudiar d'una manera concreta com ha anat canviant l'art amb el pas dels anys i com els artistes han tingut la necessitat de trobar noves formes d'expressió que no s'havien vist. Descobrir era una idea bàsica en l'artista. Tot aquest sentiment és apreciat em una mateixa col·lecció".

**ALTA SASTRERIA
DE LUXE**

Plaça Sant Roc, 5
Tel. 93 725 59 29 - Sabadell

J.B.G.: FRASES I FETS

- "Amb els anys acabes consolidant criteris. Malament rai sinó consolidèssim criteris".

- "He treballat molt al meu aire; potser he comès el pecat de no escoltar"

- "Quant repassava la llista dels estils en arribar al surrealisme feia un saltet. Tenia molta por que no acabés fent la més gran tonteria del món".

- "Els surrealistes pinten els nostres somnis"

- "Des de ben jove treballava a la impremta dibuixant estampes i felicitacions"

- "Mai no li podré agrair prou al meu pare que m'animés tant i tant a continuar amb el dibuix i la pintura (...) Mai no oblidaré l'ensenyament tècnic i l'estímul del mestratge de Manuel Rallo"

- "Després de la " Col·lecció dels quatre estils", que ja està mol avançada; n'he pensat una altra que es dirà "Variacions": Vull tenir llibertat total per fer el que em doni la gana a cada quadre... d'aquí sorgeix el nom de "Variacions", naturalment"

- "Cada obra ha estat somiada, elaborada mentalment. Compulsada amb el subconscient amb el que hi tinc una estreta afinitat; és el meu altre jo, amb el qual dialogo a cada ocasió que es presenta. Sigui l'hora que sigui".

- "L'artista ha de tenir: Sensibilitat, intel·ligència (plàstica per a pintor), retentiva, formació, tècnica i molta voluntat".

1989-1993: Realitza les pintures i retaules del presbiteri de l'església parroquial de Sant Pere de Perafita (Lluçanès). Tres murals i dotze retaules. La majoria de personatges que l'artista va escollir per representar els dotze apòstols i el poble formaven part del grup d'actors de la Passió d'Esparreguera. Dels 40 personatges que hi surten només dos o tres són inventats. Cada temporada de la Passió, en Joaquim Busquets es desplaçava a Esparreguera per prendre notes de la roba, braços, cares, peus moviments... Treballava amb cada persona real.

1997: Capella del Santíssim Sagrament de l'església parroquial de Sant Joan de Matadepera. Composició de 4 m d'alçada x 4 d'amplada.

1997-1999: Pintures-retaules del presbiteri de Sant Feliu de Sabadell, de 1,8 m d'amplada x 10 d'altura.

PINTE I LEGIT
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

FONTSERE

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38
Tel. 93 725 85 41
SABADELL

MODA EN PELL I PELLETERIA

llorenç caballé

Escola Industrial, 22 pis • Tel. 93 725 75 59 • SABADELL